

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

De Ordine Cognitionvm. Titvlvs X.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](#)

In tellerius ^a, quod cum quadam mulier petet quendam in virum, tellest ad suæ intentionis assertio nem induxit: per quos pars viri furorum sibi præjudicium metuens, exceptionem consanguinitatis obicit, ex qua intendit petitionem mulieris elidi: [i & f.] Inquitur tunc taliter duximus respondendum, quod cum exceptione probata quatuor principis perimatur, antè est cognoscendum de ipsis, quām ad definitions attulcum procedatur: quo facto virum ab impetritione mulieris (prout expedit ratio iuri) abolvias.

[i. Quia vero nos conlittere voluimus, ut praeceps impedimento consanguinitatis sit agendum quam super causas principales sententias preferatur.]

CAP. II.

Si reus contra alterum spoliatorum spoliacionem opponit, aut excipiendi, et iure prius auditur, & ea probata, respondeat non cogitatur, sed per hoc non refutatur: aut agenda, & non finali utrag, quae si terminatur, & ea probata refutatur.

Innocentius III. Episcopo Narbonensis. b

Cum dilectus filius c Abbas de Ferentino, de nobilibus viris dominiis de Arcone d deposuit quatuor, quod manu armata, & cum exercitu ad castrum monasterii venientes, in præsis animalium & alii magnifice dictum cenobium prætempserunt: de quibus justitiæ sibi fieri posuérunt. Et circa litis contellacnum sub forma exceptionis fuit ex adverso responsum, quod per ipsius dolum & violentiam castrum Sizati amiserant: quod & progenitores eorum remiserant, & ipsi federant in quiete: ibi perentes prius restituí, quam petitionibus ipsius responderent, præterim cum tellest habeant praefentes, per quos intentionem suam in continentia probare volebant. Verum ex parte Abbatis fuit taliter replicatum, quod ab eo restitutio peti non poterat, qui non fuerat spoliator, præterim cum dictum castrum ad ius & proprietatem sui monasterii pertinuerat: quod etiam pars adverba nullatenus denegabat, unde & verus dominus (ad quem ab alio res sua possessa revertitur etiam post tempora longiora) retentio debet commodum obtinet: & judicium restitutorum contra spoliatorum tantum competere dignocitur: [i & f.] Nos autem distinguendum esse credimus, utrum spoliacionis quatuor ab eisdem nobilibus sit objeta in modum actionis ad restitucionem petendam, an in forma exceptionis ad intentionem adversarii repellendam. Cum ea in modum actionis proposita, intelligantur mutua petitiones selec tanguam diversæ minime contingentes: ac per hoc iuxta regulam juris (qua dicuntur, Qui prior appellat, prior agat) qui prius est propositus, prius foret tractanda: quamquam in idem iudicium ambæ deducuntur, vicissimque tractataz, simul essent eadem sententia terminanda. Sed quoniam quæsi illa fuit ab eisdem nobilibus tantum in modum exceptionis objeta: interroguenda pronun ciamus, ut probationes eorum super ipsa exceptione primus audirentur, & ea probata legitimè Abbati non co gerentur respondere super petitionibus memoratis, donec restituerentur ab ipso: cum spoliatori spoliatus ante restitucionem non cogatur ultilatum respondere.

Verum spoliacione in modum exceptionis tantum probata, non est per hoc restitutio facienda. Quemadmodum si in modum exceptionis aliquod crimen testi obicitur, ut à testimonio repelatur, eti crimen contra cum civilius probatum fuerit, non id est sibi poena infligitur ordinaria, sed ejus duntaxat testimonio non

^a Causa in eod. tit. in compilation. ^b al. Narbonensis. Novar. ^c Cap. 1. eod. tit. in 3. compilation. ^d Arrone.

creditur: quod ea ratione omittuntur, quantum in pleno accusatio non procedit. Testes enim, quorum testimoniū reprobatur, in eis infraeas quæ ex illo utinam non habentur.

[i. Pro domino quoq; illatus refutatio populus non pote. ^a ad eum debet a deo competere intercessari, atque cum manu, & batis domini gravissima sibi queritur illata, prætib; fuerant, si proper; huiusmodi effici restitutio facienda, non eum regula memorare. ^b Capitula quoq; dissoluta loca, legiones, lucum habere in extensis locis, & quod ad adversario foliatur, & super eis quæ foliatur, ^c non possunt. ^d Cetero ex parte Abbatu regalem intercessione, non pars in eniatu petitionibus locum habere debet, cum ad eis etiam tractataz una potest sententia terminari. ^e Non tempora aliqua petat restitucionem, vel aliquip fiduciam preponit, & in modum exceptionis ficitur fiduciam, ne eis refutatio suam validius responsum de incidenti prætib; efficiatur. ^f Cum autem quæ prædictio, & ea quæ predictio Cardinali, nobis & fratrum nostrorum fiduciam finit.]

CAP. III.

Petenti hereditari, obstat exceptio patrimonii, quæ non coram ecclesiastico judece terminari, hoc dicit, fractionis p. intelligendo, quod hic erat præiuram judicis fraude p. latere, & exceptio fuit de illegitimitate.

Honorius III. Ludo viro Regi Francorum.

Tram non credimus laicæ prudentiam, sediam uolum reginae Cypr., ad examen nostrum (quæ p. ad forum ecclesiasticum pertinet) efficitur. [i.] Quia vero a antequam natum erat curia terminata, si dependet enim ex illa successione cantam incipit, si aliquid efficit, quam diversa processibus intrare regula & confusione quadam iudicij ordinem pertinet, forte ab ipsa regina fuit super hoc requiri, ut jam dicta causa natum Apostolicu judecato hereditari, patienter expectet.

[i. Vnde clara me. Polippum Regem Fennorum præ tuorum litterarum suis curiamus præmonstramus, ut si festis in ipsa super factis suis curiamus Canopus, quælibet processus tam eo, non audiret eandem quæsi, terminata est illa prædicta successione, ex qua illa nofita responderet. ^b Litteras dem patrio scriptorum, zelatus Regnum istum in ipsius tibi exaudiens exaudire.

CAP. IV.

Agenz professio recuperanda, non renuntiari eti spoliatoribus (nisi super qualiter spoliatus) refutatio, & tamen agendo repudiari per exceptionem spoliacionis, &

Gregorius IX.

Super spoliacionem, nisi super qualiter spoliatus, ad eum recoveniat audientur. Cum restitutio non in hoc privilegiata noscatur, ut ipsam intentem non tur aut restitutio spoliatorum respondeat. ^a Commissarii tamen agendo repudiari per exceptionem spoliacionis, & c

Quoniam ab agendo (spoliatio ab eis intentio inceptionis & propria) repudatur.

DE PLVS PETITIONIBVS
TITVLVS XL

CAP. I.

Pontis quatuor modis plus petendi, & plus plus petendi.

Gregorius IX.

Consumilium d' providentia dicitur non petendi, & pecuniam tibi debitam, ante terminum in ali-

^a Tamen. ^b Vid. bona fide, cum non f. ^c f. ^d f. ^e f. ^f f. ^g f. ^h f. ⁱ f. ^j f. ^k f. ^l f. ^m f. ⁿ f. ^o f. ^p f. ^q f. ^r f. ^s f. ^t f. ^u f. ^v f. ^w f. ^x f. ^y f. ^z f.